

Dosarul nr. 2ra-1242/22
2-17200506-01-2ra-05092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru - M. Țurcan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, I. Secrieru, O. Cojocar

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mircea Cazac,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Cucu
împotriva lui Mircea Cazac și Marinei Cazac, intervenient accesoriu Lidia Demian cu
privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au
respins apelul declarat de Mircea Cazac și cererea de alăturare la apel depusă de
Marina Cazac și s-a menținut hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La data de 05 octombrie 2017 Victor Cucu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mircea Cazac și Marinei Cazac cu privire la încasarea datoriei, dobânzii
de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a dat cu împrumut Marinei Cazac
suma totală de 66 500 de euro pentru necesități familiale (construcția casei de locuit,
reparația restaurantului pe care îl administrează soțul pârâtei Mircea Cazac), cu
dobânzi lunare pentru fiecare împrumut în parte de la 1% la 3%, pe termen nelimitat,
conform recipisei (cu toate sumele împrumutate), întocmite la data de 12 mai 2015,
scrisă și semnată personal de Marina Cazac. Prin această recipisă pârâta a confirmat că
a împrumutat: la data de 01 iunie 2007 - suma de 5000 de euro, cu o dobândă de 3 %
lunar; la 25 octombrie 2006 - suma de 10 000 de euro cu o dobândă de 3% lunar; la 19
mai 2007 - 10 000 de euro cu o dobândă de 3 % lunar; la 01 iulie 2008 - 10 000 de
euro cu o dobândă de 2 % lunar; la 18 februarie 2009 - 25 000 de euro cu o dobândă
de 1 % lunar; la 23 octombrie 2009 - 6 500 euro, cu o dobândă de 1 % lunar.

A invocat că la 18 mai 2017 au convenit cu pârâta Marina Cazac să reducă la minim datoria la dobânzile lunare acumulate, de la 3% și 2% la 1% pentru toate împrumuturile, în speranța că ultima va restitui împrumutul și dobânzile în vara anului 2017. În acest sens, la 18 mai 2017 pârâta a întocmit o nouă recipisă de confirmare a datoriei de bază în sumă totală de 66 500 de euro și de rectificare a dobânzii, care urma să fie achitată doar din calculul de 1 % lunar pentru fiecare sumă împrumutată și anume: suma de 5000 de euro împrumută la 01 iunie 2007 cu o dobândă de 1 % lunar; 10 000 euro de la 25 octombrie 2006 cu o dobândă de 1 % lunar; 10 000 de euro de la 19 mai 2007 cu o dobândă de 1 % lunar; 10 000 de euro de la 01 iulie 2008 cu o dobândă de 1 % lunar; 25 000 de euro de la 18 februarie 2009 cu o dobândă de 1 % lunar; 6500 de euro de la 23 octombrie 2009 cu dobândă de 1 % lunar.

Reclamantul a susținut că după întocmirea ultimei recipise, Marina Cazac, în contul stingerii parțiale a dobânzii pentru împrumutul din 25 octombrie 2006, a achitat suma de 10 000 de euro.

A menționat că la momentul înaintării acțiunii datoria pârâtei constituia suma de 131 225 de euro, care se compune din: datoria de bază în sumă totală de 66 500 de euro și datoria la dobânzile lunare, neachitate în termen, în sumă totală de 64 725 de euro.

Victor Cucu a precizat că potrivit informației preluate de pe site-ul Băncii Naționale a Moldovei, media ratei de bază pentru perioada 06 octombrie 2006 - 01 octombrie 2017, perioadă în care au fost acordate și utilizate împrumuturile, a constituit 11,05 % anual ($486 \% \text{ (suma totală)} / 44 \text{ rate} = 11,05\%$). Astfel, dobânda de 1 % lunar stabilită de părți, indicată în ultima recipisă, este într-o relație rezonabilă cu rata BNM.

Reclamantul a mai invocat că în recipisă nu sunt indicate datele de restituire a împrumuturilor, acestea fiind acordate inițial pe un termen nelimitat.

În conformitate cu art. 871 alin. (4) din Codul civil, la data de 15 iunie 2017 în adresa pârâtei Marinei Cazac au fost expediate notificări la domiciliu și la serviciu, cu solicitarea de a restitui suma împrumutată de 66 500 de euro, conform recipisei, precum și suma dobânzilor lunare neachitate, până la data de 16 iulie 2017. Cu toate că notificările au fost recepționate la 19 iunie 2017 și 21 iunie 2017, acestea au fost lăsate fără răspuns. La 10 august 2017 în adresa pârâtei au fost expediate suplimentar somații în scopul soluționării acestei situații pe cale amiabilă, fiind rugată repetat să restituie suma împrumutului, precum și dobânzile lunare neachitate, până la data de 01 septembrie 2017, însă, în termenul acordat datoria nu a fost achitată.

Totodată, reclamantul a afirmat că suma împrumutată de unul dintre soți pentru necesitățile comune se restituie în mod solidar de către ambii soți.

A solicitat încasarea în mod solidar din contul Marinei Cazac și a lui Mircea Cazac a datoriei în mărime totală de 131 225 de euro, precum și a cheltuielilor de judecată compuse din 5000 de lei pentru asistență juridică, 2288,12 lei pentru executorul judecătoresc întru asigurarea acțiunii, 25 000 lei taxa de stat, 486,7 euro

cheltuieli de transport, în legătură cu deplasarea reclamantului la ședințele din 09 octombrie 2018 și 21 noiembrie 2018 din Franța în Republica Moldova.

Prin încheierea protocolară din 09 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Lidia Demian a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral și a fost încasată, în mod solidar, de la Marina Cazac și Mircea Cazac în beneficiul lui Victor Cucu suma de 66 500 de euro cu titlu de datorie, suma de 64 725 de euro cu titlu de dobândă contractuală, suma de 486,7 euro cu titlu de cheltuieli de transport, în total 131 711,70 de euro, în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua executării hotărârii, precum și 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, 2288,12 lei – cheltuieli de executare și 25 000 de lei – taxă de stat, în total 32 288,12 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 decembrie 2019, în termenul legal, Mircea Cazac a contestat-o cu apel.

La 24 decembrie 2019 Marina Cazac a depus cerere de alăturare la apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău au fost admise apelul declarat de Mircea Cazac și cererea de alăturare la apel depusă de Marina Cazac, a fost casată hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat în mod solidar de la Marina Cazac și Mircea Cazac în beneficiul lui Victor Cucu suma de 10 000 de euro cu titlu de datorie, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al BNM la ziua executării hotărârii și suma de 6001,8 lei cu titlu de taxă de stat proporțional pretențiilor admise. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 23 decembrie 2020 Victor Cucu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 24 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Victor Cucu, s-a casat decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Mircea Cazac și cererea de alăturare la apel depusă de Marina Cazac și s-a menținut hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Cu privire la pretenția privind încasarea împrumutului, instanța de apel a menționat că în virtutea raportului juridic obligațional stabilit prin recipisele din 12 mai 2015 și 18 mai 2017 Marina Cazac și-a asumat față de Victor Cucu obligația pecuniară de a restitui suma primită cu împrumut în mărime de 66 500 euro.

Conform art. 871 alin.(4) Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, dacă în contractul de împrumut nu sunt stabilite nici termenul de restituire, nici

termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 zile de la data la care împrumutul a primit cererea de restituire.

Având în vedere că recipisele respective nu au un termen de rambursare și luând în considerare că în urma notificărilor și somațiilor adresate de Victor Cucu către Marina Cazac, obligația asumată de Marina Cazac a devenit lichidă și exigibilă, neexecutarea de către titular constituie temei legal pentru apărarea dreptului creditorului Victor Cucu în condițiile art. 11 lit. e) din Codul civil, conform căruia apărarea dreptului civil se face prin impunerea la executarea obligației în natură.

Instanța de apel a considerat că prima instanță corect a obligat-o pe Marina Cazac să execute obligația în natură prin restituirea sumei de 66 500 euro în beneficiul lui Victor Cucu, or, la caz a fost stabilită existența raportului juridic obligațional, iar temeiuri care ar exclude răspunderea civilă a debitorului Marina Cazac față de creditorul Victor Cucu n-au fost constatate, luând în considerare că însuși Marina Cazac nu a probat că a executat obligația total.

Totodată, instanța de apel a menționat că potrivit art. 530 Cod civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sunt legați solidar.

Iar, conform art.531 Cod civil, aceeași redacție, o obligație solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci când prestația este indivizibilă.

Conform art. 371 alin.(1), (2) Cod civil, redacția până la modernizare, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

În corespundere cu art. 20 alin.(1) Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei sunt supuse regimului proprietății în devălmășie. Iar, potrivit art.24 alin.(2) Codul familiei, soții răspund cu întreg patrimoniul lor pentru obligațiile care au fost asumate în interesul familiei, fie și numai de unul dintre ei.

Reieșind din normele citate supra, raportate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a concluzionat asupra temeiniciei și admiterii pretenției lui Victor Cucu privind încasarea, în mod solidar, de la Marina Cazac și Mircea Cazac a sumei împrumuturilor și anume a sumei totale de 66 500 euro.

Totodată, ținând cont de faptul că împrumutul a fost de acordat cu dobândă lunară, pe toată perioada de acordare a împrumutului, instanța de apel a considerat întemeiată soluția instanței ierarhic inferioare privind admiterea pretenției lui Victor Cucu privind încasarea, în mod solidar, de la Marina Cazac și Mircea Cazac a sumei de 64 725 euro, cu titlu de dobândă de întârziere.

Curtea de Apel Chișinău a specificat că, la calcularea dobînzii, atât reclamantul Victor Cucu cât și instanța de fond au ținut cont și au exclus din calcul suma de 10 000 euro, achitată de către Marina Cazac la data de 06 iunie 2017.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului, precum că Victor Cucu nu este subiect al raportului juridic material litigios de împrumut. Instanța de apel a precizat că chiar dacă în cea mai mare parte, banii au fost eliberați către Lidia Demian, sumele respective aparțineau lui Victor Cucu. Mai mult, în fiecare recipisă Marina Cazac a indicat că ia bani în împrumut anume de la Victor Cucu, deci ultimul este subiect al raportului juridic material litigios de împrumut.

La 18 august 2022 Mircea Cazac a declarat recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că nu au fost constate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei.

A mai indicat că instanța de apel nu a dat apreciere faptului că la momentul examinării litigiului în instanța de fond deja a fost emisă hotărârea judecătorească privind desfacerea căsătoriei dintre Mircea Cazac și Marina Cazac.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că în speță cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusa de către Mircea Cazac, care are calitatea procesuală de pârât și este îndreptățit să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, la data de 27 iunie 2022 decizia motivată a instanței de apel a fost expedită în adresa recurentului Mircea Cazac (f.d. 173, vol. II), însă date referitor la recepționarea ei la materialele dosarului lipsesc. Prin urmare, recursul declarat la data de 18 august 2022 de către Mircea Cazac, se consideră depus în termen.

Prin referințele din 03 octombrie 2022 și 06 octombrie 2022, corespunzător, intimatul Victor Cucu și intervenientul accesoriu Lidia Demian au solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de Mircea Cazac.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Mircea Cazac este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea

eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Mircea Cazac asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Mircea Cazac și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Mircea Cazac ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Mircea Cazac, împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Aliona Miron